

landstingen kommit till stånd, väcktes två motioner om att stängselskyldighetens ordnande skulle få öfverflyttas på landstingen. Sammansatta Lag- och Ekonomi-Utskottet, som behandlade dessa motioner, tillstyrkte bifall härtill, som vann tvänne Stånds bifall, men afslogs af Ridderskapet och Preste-Ståndet, af det skäl, om jag icke missminner mig, att landstingen då knappt trädt i verksamhet.

Nu är detta icke förhållandet: erfarenheten har visat att landstingens göromål, äro, som mig synes, så begränsade i att de hafva tillräcklig tid, att taga denna fråga om hand, och om någonting skall kallas *länets* ekonomiska eller kommunala angelägenheter, så är väl ingen fråga mera sådan naturlig än stängselskyldigheten inom länet. På dessa grunder får jag vördsamt föreslå,

att stängselskyldighetens ordnande måtte få öfverflyttas på landstinget. Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 25 Januari 1868.

A. Jonsson
från Wermland.

N:o 152.

Af Herr G. W. Gumælius: Om beviljande af anslag åt sjetta allmänna Svenska folkskolemötet till bestridande af kostnaderna för en exposition af skolmateriel m. m.

Bland de samhällsangelägenheter, som företrädesvis påkalla ett allmänt och varmt deltagande, hör otvifvelaktigt *folkundervisningen*. Visserligen har den i de sista åren märkligen fortgått till en större utveckling. Men ännu fattas mycket, innan den kan anses fylla behovet och motsvara folkets billiga fordringar. Hvarje steg, som närmar den till detta önskvärda mål, bör således anses vara af synnerlig vikt.

Ibland de försök att genom flera förenade krafter söka befrämja denna viktiga angelägenhet torde de *allmänna folkskoleläraryremötena*, af hvilka fem redan äro hållna och det sjetta i år kommer att hållas, kunna intaga ett framstående rum. Men dertill fordras, att de ej blott skola besökas af ett jemförelsevis mindre antal skollärare, utan att äfven af folkskolans öfrige målsmän och vänner ett större antal

antal i dem deltaga, äfvensom att de öfverläggningsämnen, som vid dem framställas, ej endast röra smärre undervisningsdetaljer, utan ännu mer skolans hela ställning, sätten för dess verksamhet och medlen att uppnå dess stora syftemål. Då kunde genom dessa sammankomster, vid hvilka erfarenhet och insigt i förening med kärlek för det angelägna ämnet bidroge att reda de angelägnaste dithörande frågor, en upplyst och kraftig opinion bildas, som i icke ringa mån skulle bidraga till lösning af ännu återstående svårigheter.

Det är från en sådan synpunkt bestyrelsen till förberedande af det sjette allmänna Svenska folkskolemötet, hvilket detta år är utsatt att hållas i Örebro, utgått vid ordnandet af sina åtgärder. Men den har ansett sig böra gå ännu ett steg längre, på det att mötet skulle komma att lemna en undervisande framställning både af de nya undervisningsmetoder, som framträd i afseende på särskilda läroämnen med skäliga anspråk att blifva beaktade, och af de undervisningsmedel, som den sista tiden med stigande fullkomlighet frambragt. Den har derföre gått i författning om en muntlig framställning af dessa metoder, gifven af insigtsfulle erfarne och således kompetente lärare, och en i möjligaste mätto fullständig och väl vald undervisningsmateriel, jemte undervisning om dess ändamålsenliga begagnande. För folkskolelärarne hafva dessa anordningar ansetts ej blott gagneliga, utan rent af nödvändiga, enär dessa, till en större del utgångna från seminarier, som voro vida ofullständigare än de närvarande, och sedan fästade på en plats, ofta långt ifrån de orter der nyare förbättringar kunde vara lättare tillgängliga, samt utan medel att för sådant ändamål göra några längre resor, sällan kunnat inhemta kännedom om de förbättringar i sitt yrke, som nyare tiden medfört. Och äfven för dem, som skola besluta öfver de förbättringar i undervisningen och de medel, som dervid böra användas, kan ett sådant tillfälle, att derom erhålla kännedom, ej vara likgiltigt eller blifva utan nytta.

Då bestyrelsen ansett det vara sin pligt, att i dessa afseenden söka gifva mötet en större omfattning, än de förra haft, och derigenom på ett kraftigare sätt befrämja folkundervisningens angelägnaste åligganden, har den velat att mötet skulle fullständigare motsvara, hvad man deraf kunde hafva rätt att fordra. Dess åtgärder hafva också mötts af välvilliga löften om biträde både inom landet och från utlandet. Det kommer nu blott an derpå, att allt kan utföras på ändamålsenligt sätt.

Men för att kunna fullständigt bringa den uppgjorda planen för mötet till verkställighet, erfordras dertill nödiga penningemedel. Mötet har inga sådana till sitt förfogande. Väl har Hans Maj:t Konungen täckts bevilja ett anslag från Ekklesiastik-departementet af 750 Riksdaler. Men denna summa kommer väl att åtgå för bestridande af mötets allmänna behof, såsom skrifning, tryckning, korrespondens och dylikt, och skulle deraf något komma att besparas, så blir det i alla fall alltför obetydligt, för att i någon betydligare mån räcka till att betäcka kostnaderna för ofvannämnda mera omfattande anordningar, utan hvilka mötets ändamål till en stor del skulle förfelas.

Bestyrelsen har derföre åt mig, som är en af dess ledamöter, uppdragit att hos Riksdagen framställa detta viktiga behof, i hopp att det der skall behjertas. Jag vågar derföre vördsamt framställa en begäran om anslag till ett belopp af Två tusen Riksdaler för bestridande af de kostnader, som med anskaffande af ofvan uppgifna undervisningsmedel äro förenade och för öfrigt kunna komma att

erfordras, för att göra mötet rätt instruktivt och fruktbärande, med full öfvertygelse att företaget är af den vigt, att det förtjenar det allmännas understöd.

Jag får derfor vördsamt föreslå,

att tvåtusen Riksdaler måtte beviljas åt det *sjette allmänna Svenska folkskolemötet*, som innevarande år i Örebro skall sammanträda, till bestridande af kostnaderna för en exposition af nutidens bästa skolmateriel, lefvande undervisning i nyare undervisningsmetoder i åtskilliga läroämnen och andra nödiga utgifter för mötet.

Om remiss till Höglofliga Stats-Utskottet anhåller jag, bifogande till ytterligare upplysning ett exemplar af den genom trycket bekantgjorda inbjudningen till mötet.

Stockholm den 27 Januari 1868.

G. W. Gumælius.

N:o 153.

Af Herr J. O. Leffler: Om beviljande af anslag för inrättande af en Normalskola i Stockholm.

De många särskilda verksamhets-arterna inom samhället hafva, sedan de genom en långvarig odling vunnit någon grad af utveckling, hvar för sig en fast grundval af vetenskaplig nödvändighet och erfarenhetsvisshet. Generationer arbeta på grundvalarnes läggande, och när dessa äro färdiga, hafva de följande generationerna att i dem se faktiskt gifna förutsättningar, hvilka man har att tillegna sig såsom medel och vilkor, för att kunna väl bedriva en viss art af verksamhet och bringa den till ytterligare förkofran. Sålunda finnes i vår tid knappt en enda sfer af det i Statens kulturlif ingående arbetet, knappt ett enda yrke, som icke redan hvilat på förutsättningen af vetenskapliga studier och praktiska öfningar. Der någon väsendtlig brist finnes i afseende på vetenskaplig (theoretisk) förkunskap, är yrkets bedrivande med detsamma sänkt till rangen af handverk och stöder sig endast på routine och handlag, som väl icke alldeles utesluter möjligheten af ett visst framsteg, men inskränker detta inom ganska tränga gränser; der åter den praktiska öfningen försummas, vill teorien gerna sväfvä i luften af brist på konkret innehåll. Exempel kunna hemtas från hvarje konst, embete, handverk